

NOTA VOOR DE RAAD

Datum: 12 september 2018	Nummer raadsnota: BI.0180378
Onderwerp: Vaststellen Toekomstvisie Oosterhout 2030	

Portefeuillehouder: Burgemeester Van der Helm	Bijlagen: 1. Toekomstvisie "Oosterhout 2030" 2. Procesverantwoording	Ter inzage: 1. De Staat van Oosterhout
--	---	--

Voorstel:

1. De Toekomstvisie "Oosterhout 2030" vast te stellen

Samenvatting

Met de Toekomstvisie "Oosterhout 2030" (hierna te noemen: Toekomstvisie) beschikt Oosterhout over een gemeenschappelijk gedragen beeld van de ontwikkeling van onze gemeente op de middellange termijn. De Toekomstvisie is opgesteld in een interactief proces, waaraan – naast collegeleden en gemeentelijk medewerkers – ook inwoners, raadsleden, externe experts en stakeholders hebben deelgenomen. Dit proces is mede inhoudelijk gevoed door het rapport "De Staat van Oosterhout", een beschrijving van het DNA van onze gemeente, dat een aantal belangrijke uitdagingen voor onze toekomst schetst. Uw gemeenteraad wordt voorgesteld de Toekomstvisie "Oosterhout 2030" vast te stellen.

Wat willen we bereiken?

De Toekomstvisie dient op hoofdlijnen drie doelen:

- Het is een leidraad voor de ontwikkeling van onze gemeente. Een document waarmee op hoofdlijnen richting wordt gegeven aan de koers die we willen varen en dat als vertrekpunt en/of belangrijke bouwsteen geldt voor plannen en beleid op alle gemeentelijke beleidsterreinen. Het legt daarmee de basis voor (bestuurlijke) continuïteit over een aantal bestuursperioden.
- De Toekomstvisie biedt een afwegings- en toetsingskader bij het behandelen van verzoeken van derde en het inspelen op externe ontwikkelingen. In dit geval zal de visie mede antwoord moeten geven op de vraag of en hoe een bepaald verzoek of bepaalde ontwikkeling kan bijdrage aan het versterken van de kwaliteiten van onze gemeente, zoals die in de Toekomstvisie worden geschetst worden.
- Ten slotte – maar zeker niet minder belangrijk – draagt de Toekomstvisie bij aan het beeld dat externe partijen van onze gemeente hebben. In combinatie met het rapport 'De Staat van Oosterhout' geeft 'Oosterhout2030' een beeld van de sterke kanten van onze gemeente, van de kansen en uitdagingen en van onze ambities. In feite vormen beide documenten een staalkaart aan kansen en mogelijkheden voor iedere externe partij die in Oosterhout en in de Oosterhoutse samenleving wil investeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toekomstbeeld en kernopgave(n)

De Toekomstvisie is vooral een verbeelding van hoe Oosterhout er idealiter in 2030 uit ziet. Een gezamenlijk geformuleerde ambitie. De weg waarlangs dat beeld bereikt wordt, is in deze Toekomstvisie veel minder scherp verwoord. Dat is een kwestie van verdere uitwerking (zie ook het onderdeel interne en externe borging).

Een nadere reflectie op de Toekomstvisie – onder andere door Platform 31, de landelijke kennis- en netwerkorganisatie voor stad en regio – heeft ons echter één ding duidelijk geleerd. De Toekomstvisie is een ambitieus document, maar die ambities zullen loze beloften blijken als we in de verdere aanpak geen werk maken van de belangrijkste strategische opgaven die uit de visie voortvloeien. Het gaat dan om de volgende vier, sterk met elkaar verbonden, vraagstukken op het gebied van arbeidsmarkt, economie en woon- en leefklimaat:

- Het verhogen van de arbeidsproductiviteit. Bij de verwachte afname van de potentiële beroepsbevolking is dit hard nodig om ervoor te zorgen dat er in Oosterhout voldoende en de juiste banen voorradig zijn en blijven om aan de vraag vanuit het bedrijfsleven te voldoen. Als dat niet lukt, zullen bedrijven op termijn Oosterhout verlaten, waardoor Oosterhout in een soort van vicieuze neerwaartse cirkel terechtkomt (bedrijven vertrekken, het draagvlak voor voorzieningen neemt af, de woonkwaliteit gaat achteruit, Oosterhout wordt minder aantrekkelijk als woonstad, het aanbod op de arbeidsmarkt neemt nog verder af etc. etc.). Deze ambitie zal al in deze bestuursperiode vorm krijgen door een integrale aanpak op het terrein van economie en arbeidsmarkt. Aan de ene kant zullen wij constant met het bedrijfsleven en het onderwijs in gesprek moeten zijn om te kunnen inspelen op de – sterk aan verandering onderhevige – vraag aan arbeidskrachten, aan de andere kant blijft onze opgave om wegen te vinden om de arbeidsproductiviteit in onze gemeente te verhogen.
- Daarnaast zullen we wegen moeten vinden om onze potentiële beroepsbevolking te vergroten. Dat betekent dus dat we moeten proberen met name de categorie jongvolwassenen naar onze gemeente te trekken en aan onze gemeente te binden. Oosterhout moet (nog) dus aantrekkelijk(er) blijven (worden) als woongemeente, met name voor de categorie jongvolwassenen. Dit betekent dat we de woningmarkt en woningproductie veel meer als instrument moeten inzetten om die groepen aan Oosterhout te binden die onze gemeente, vanuit economisch perspectief, het hardst nodig is.
- Maar daarmee zijn we er niet. Er zijn meer aspecten – groen, voorzieningen, duurzaamheid, kwaliteit van de leefomgeving – die Oosterhout als vestigingsplaats aantrekkelijk maken. Dit betekent dus inzetten op het verder verbeteren, variëren en transformeren van de woon-, leef- en werkmilieus in Oosterhout: specifiek gericht op bepaalde doelgroepen en meer fluïde. Het is daarbij van belang, ook in het vertellen van “het verhaal van de stad”, specifiek te benoemen waarin Oosterhout zich écht onderscheidt van met ons vergelijkbare gemeenten.
- Meer ruimte voor ondernemerschap. Vooral een oproep om ruimte te bieden aan ondernemers, te snoeien in belemmerende wet- en regelgeving en een klimaat te creëren waarin startende ondernemers elkaar opzoeken en versterken.

Samenvatting

In de Toekomstvisie wordt op alle gemeentelijke beleidsterreinen een wensbeeld van onze gemeente geschetst. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar de bijgevoegde visie. Voornaamste kernpunten uit de visie zijn:

- Oosterhout kenmerkt zich door een groene en ruime leefomgeving, in de nabijheid van voorzieningen, en versterking van de belevingskwaliteit in het buitengebied.
- Binnen het bestaande stedelijk gebied zijn 2700 nieuwe woningen gerealiseerd, deels door transformatie van leegkomende gebouwen (kerken, winkels en kantoren).
- De binnenstad - het visitekaartje van de gemeente – is vernieuwd, met een goede mix tussen wonen, horeca en detailhandel.
- Mede door het een andere functie te geven (Galvanitasterrein, Heilige Driehoek), zijn er forse stappen gezet om het cultureel erfgoed te behouden.
- Het openbaarvervoerssysteem is verder versterkt, het netwerk van fiets- en wandelpaden is uitgebreid en het lokale wegennet wordt beter benut door het toepassen van slimme innovaties.

- Er zijn forse stappen gezet op weg naar de klimaatdoelstellingen uit het klimaatakkoord van Parijs. Oosterhout maakt werk van circulaire economie.
- De werkgelegenheid is aanzienlijk en divers. Ondernemers, overheid en onderwijs werken samen om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt goed op elkaar af te stemmen.
- Er is volop aandacht voor jongeren die in Oosterhout het voortgezet onderwijs volgen, maar ook voor die jongeren die – na het voltooien van een studie – zich graag hier vestigen.
- Vergrijzing is niet langer een (economisch) probleem, maar vooral ook een kans voor nieuwe werkgelegenheid. Innovaties in de zorg zorgen ervoor dat meer tijd besteed kan worden aan aandacht en menselijk contact.
- De vrijetijdseconomie heeft zich verder ontwikkeld. Ook hierin kiest Oosterhout voor een afgewogen mix, die aansluit bij de culturele en natuurlijke rijkdom van de gemeente.
- Oosterhout heeft zich ontwikkeld tot een levendige gemeente waar voor iedereen, voortdurend van alles te beleven valt.
- In 2030 is Oosterhout in beeld bij ondernemers die er hun bedrijf willen vestigen, bij woningzoekenden die in een ruime, groene leefomgeving hun huis zoeken en bij mensen die er een dag of een week tussenuit willen.
- Gemeente, inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen bundelen steeds vaker hun krachten. Die samenwerking vindt plaats via co-creatie: samen werken aan één plan.
- Oosterhout is een zelfbewuste en zelfstandige regionale speler, die een spilfunctie vervult binnen de nieuwe economische topregio Breda-Tilburg.
- Nieuwe technologische ontwikkelingen zorgen ervoor dat ouderen tot op steeds hogere leeftijd zelfstandig kunnen blijven wonen.
- De Oosterhoutse samenleving kenmerkt zich door groepen mensen die op sociaal, cultureel of economisch gebied verschillen, maar die elkaar wel blijven ontmoeten en – indien nodig – ondersteunen.

Interne en externe borging

De vaststelling van de Toekomstvisie door de gemeenteraad is zowel een eindpunt als een start. Het is het eindpunt van een onderzoeks-, denk- en besluitvormingsproces om te komen tot één gedragen en integraal beeld over de toekomst van onze gemeente. Maar tegelijkertijd vormt het ook de start van een proces dat ervoor moet zorgen dat er ook daadwerkelijk gestuurd gaat worden op dit toekomstbeeld. Dat gaat niet vanzelf. Om de Toekomstvisie in- en extern “levend” te houden, worden of zijn de volgende stappen gezet:

- De concept-Toekomstvisie is een belangrijke bouwsteen geweest voor het huidige bestuursakkoord. Een groot aantal speerpunten uit de visie hebben al een eerste doorvertaling gekregen in het bestuursakkoord 2018-2022. Het bestuursakkoord is dan ook te zien als een eerste uitvoeringsprogramma van de visie.
- Na vaststelling van de visie door de gemeenteraad gaan wij zowel binnen als buiten het stadhuis het gesprek aan over de betekenis van de visie en de doorwerking daarvan in het “werk van alledag”. Intern betekent dit dat het onderwerp, meer dan in het verleden gebeurd is, een vast agendapunt vormt voor overleg op bestuurlijk (college) en ambtelijk (directie, management en organisatie). Dit proces wordt intern ondersteund door een brede aanpak, waarin Toekomstvisie, strategie en externe oriëntatie samenkomen.
- Omdat veel van de opgaven vanuit de Toekomstvisie een gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn van gemeente en maatschappelijke partners, zal de visie in deze samenwerking ook een prominente rol gaan spelen. De officiële presentatie van het definitieve, door uw raad vastgestelde, exemplaar van de Toekomstvisie zal de eerste aanzet van dit proces markeren.
- Bestuurlijke verantwoording over de voortgang-op-hoofdpijnen van de Toekomstvisie zal plaatsvinden via de documenten die wij in het kader van de planning- en controlcyclus aan uw raad voorleggen (met name concernrapportage en jaarrekening).

Rol van de gemeenteraad

Via deze nota wordt uw raad gevraagd de Toekomstvisie vast te stellen. Wij kunnen ons voorstellen dat bij uw raad bij deze gelegenheid vooral de behoefte bestaat om ons, naar aanleiding van de Toekomstvisie, overwegingen mee te geven of bepaalde accenten te zetten. Wij willen u daartoe van harte uitnodigen.

Maar daarmee is wat ons betreft de rol van de gemeenteraad niet afgelopen. In de eerste plaats omdat wij uw raad in de komende jaren vaak zullen vragen besluiten te nemen op beleid of op

plannen die direct uit de Toekomstvisie voortvloeien. Maar ook omdat wij denken dat de Toekomstvisie voor uw raad een inspirerend document kan zijn om zelf accenten te zetten. In het bestuursakkoord hebben wij al aangegeven dat wij voor de komende jaar een aantal concrete (strategische) dossiers zien – toekomst buitengebied, evenementenbeleid, toekomst onderwijs, duurzaamheid, volkshuisvesting en wonen – waarin wij vanaf de start nauw met uw raad, maar ook met belanghebbenden willen optreden. Over de vormgeving daarvan zullen wij nader overleg hebben met de griffie en met de agendacommissie van uw raad.

Wat mag het kosten?

Voor het proces om te komen tot het opstellen van een Toekomstvisie is het proces voor beleidscoördinatie in 2017 eenmalig met € 15.000 verhoogd. Bij de bespreking van het jaarrekeningresultaat over 2017 heeft uw raad besloten het hier nog resterende bedrag (€ 6000) over te hevelen naar 2018, ter bekostiging van de afronding van dit proces. De financiering van het totale proces heeft plaatsgevonden binnen reguliere budgetten.

Op welke manier is/wordt vormgegeven aan burgerparticipatie?

Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden zijn ruim in de gelegenheid gesteld mee te denken, te praten en – in een enkel geval – te schrijven over respectievelijk aan de Toekomstvisie Oosterhout 2030. Om een aantal voorbeelden te noemen:

- De Toekomstvisie is op drie onderdelen – wonen, werken en leven – voorbereid door drie divers samengestelde werkgroepen; hierin waren, naast bestuurders en ambtenaren, ook raadsleden, stakeholders en externe experts vertegenwoordigd;
- Zo'n zeshonderd Oosterhouters hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om, via het gemeentelijk Digipanel en de website www.oosterhoutvanjou.nl, wat zij belangrijk vinden voor het leefklimaat binnen onze gemeente.
- Vervolgens is op basis van deze bevindingen in negen groepen van tien tot twintig mensen, dieper doorgepraat over thema's en ontwikkelingen die zij belangrijk vinden. Daarnaast is er nog een tiende bijeenkomst gehouden, speciaal gericht op Oosterhoutse jongeren.
- Op het onderdeel "werken" is gesproken met individuele werknemers en stakeholders uit de onderwijswereld en is er een themabijeenkomst gehouden over kansen voor toerisme en leisure.
- Het onderdeel "wonen" is geagendeerd voor een bijeenkomst van het Bouwberaad (overleg van organisaties en ondernemers op het gebied van volkshuisvesting. Daarnaast is rond dit thema nog een publieksbijeenkomst georganiseerd.

Voor een uitgebreid verslag van de wijze waarop burgerbetrokkenheid is vormgegeven, verwijzen wij volledigheidshalve naar de bijgevoegde procesverantwoording.

Nummer:

DE RAAD VAN DE GEMEENTE OOSTERHOUT;

Gelezen het voorstel van het college van het college van b. en. w. van 24 september 2018

BESLUIT:

1. De Toekomstvisie "Oosterhout 2030" vast te stellen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 23 oktober 2018.

DE RAAD VOORNOEMD,

, voorzitter

, griffier